

dette 3,000 Kr.s Laan og kunne vanskelig naa videre, hvis de ikke ville give Slip paa deres Andel i Reservefonden i Husmandskreditforeningen. Jeg tror alt i alt, at dette Tal, 8,000 Kr., maa siges at være passende. — Det ærede Medlem, der først havde Ordet, ankede ogsaa over, at man paa den Maade vilde gøre det lettere for Husmændene at skaffe sig Gæld. Men der maa man vel erindre, at netop disse Folk skyldte forholdsvis mindre i deres Ejendomme end — jeg kan sige vi andre, de større Ejendomsbesiddere. Jeg husker ikke bestemt disse Tal; men jeg tror, at Forholdet er det, at gennemsnitlig naa disse Laan ikke stort op over 38—40 pCt. af Ejendommenes Værdi, medens Laanene i større Ejendomme, 12 Tdr. Hartkorns Ejendomme og derover, efter Statistikken naa op til 60—70 pCt. af Værdien. Nogen overordentlig stor Gæld have disse Husmænd altsaa i Virkeligheden ikke. Det viser sig ogsaa ved, at de klare sig godt, og at der ikke kommer noget videre Tab for disse Foreninger. Jeg tror overhovedet, at man meget godt kunde tage Lovforslaget, som det foreligger; men jeg skulde dog ikke have noget imod, at det kommer i Udvalg, hvis det fra anden Side skulde ønskes. Jeg maa dog forvare mig imod, at man skulde sende det i Udvalg af det Hensyn, den første ærede Taler nævnte, at de store Ejendomme skulde med og have ikke just Statsgaranti saa dog lignende gode Betingelser f. Eks. ved Oprettelse af en Hypotekbank eller deslige. At sende Sagen i Udvalg med den Motivering maa være absolut forkert; thi det kunne vi slet ikke komme ind paa i det eventuelle Udvalg. Spørgsmaalet om, hvorledes vi skulle hjælpe de store Ejendomme, forekommer mig at ligge ganske uden for denne Sags Grænser. Men der kunde være andre Spørgsmaal at drøfte i dette Udvalg. Der er saaledes et Spørgsmaal, der er rejst i det andet Ting af en af Husmandsstandens egne Repræsentanter, nemlig Spørgsmaalet om de 10 Kr., som Taksationsforretningen koster, og som Staten giver, om det overhovedet ikke er saa, at jo højere man gaar op med disse Ejendomme, des mindre Rolle spiller det, at Staten skal yde denne Betaling for Taksationen. Jeg giver det ærede Medlem nede i Folketinget nogen Ret i, at det er en Gave, som der, efterhaanden som man kommer mere og mere op med Værdien, i og for sig er mindre Grund for Staten til at give. Det er et Spørgsmaal, som forekommer mig at henhøre under et eventuelt Udvalgs Overvej-

else, og der kan være andre Ting, som man i et saadant Udvalg kunde drøfte. Jeg skal, som sagt, derfor ikke modsætte mig, at der nedsættes Udvalg, hvis man ønsker et saadant; men jeg anbefaler, at dette Udvalg søger at fremme Sagen hurtigst muligt.

Dalsgaard: Som der allerede er gjort opmærksom paa af den højtærede Minister og af flere andre Talere, er der utvivlsomt i de senere Aar foregaaet en ret betydelig Værdistigning for de mindre Landejendommers Vedkommende. Denne Værdistigning skyldes jo flere Grunde, dels at Bygninger og Jorder ere blevne forbedrede, dels at Konjunkturerne, særlig gennem Andelsmejerierne og lignende, i høj Grad have forøget Udbyttet af de mindre Ejendomme, og dels have ogsaa de bedre Prioritetsforhold, som Husmandskreditforeningerne have skabt for disse mindre Ejendomme, bidraget ret betydeligt til disses Værdistigning. Det forekommer mig derfor, at der kan være ret god Grund til nu at forhøje Maksimalgrænsen for Husmandskreditforeningernes Panters Taksationssum, og det forekommer mig ogsaa, at den Forhøjelse fra 6,000 til 8,000 Kr., som her er foreslaaet, maa siges at være vel passende og vel begrundet i de forandrede Prisforhold, som nu ere komne til Stede for de mindre Landejendomme. Hvad Ejendommenes Størrelse angaar, vil man efter mit Skøn i Virkeligheden, naar man nu gaar til at sætte Grænsen til 8,000 Kr., i alt væsentligt sætte den paa det samme Sted, hvor man satte den i 1882, da man slog 6,000 Kr. fast som Maksimalgrænse. For saa vidt er man altsaa i Overensstemmelse med Ordet om, at man ikke maa „*flytte Skellet*“, naar man nu slaar fast, at Grænsen for Eftertiden skal være 8,000 Kr. Det vil sikkert vise sig, at det i Forhold til Ejendommenes Størrelse i alt væsentligt vil være den samme Grænse, som man slog fast for 20 Aar siden.

For Ejerne af disse Ejendomme af mellem 6,000—8,000 Kr. Taksationsværdi vil det være en Fordel, at de herefter, hvis Loven bliver vedtagen, kunne faa Adgang til at gaa til hvilken Kreditforening, de ønske, naar de skulle søge Laan. Det er langt fra sikkert, at det altid vil være det rigtigste for dem at gaa til Husmandskreditforeningerne. Det vil jo bero paa Kursforhold, paa Størrelsen af Bidragene til Reserve — og Administrationsfondene, paa Amortisationsforholdene, paa de sandsynlige Tabsforhold osv. —; men det er